

Про Мойсея

Біблійні легенди

Проживаючи в достатку в найбільш урожайній частині Єгипту, ізраїльтяни скоро розмножились і стали великим народом. Давно вже не було фараона, покровителя Йосипового, що колись дав дозвіл на переселення роду Якова до Єгипту. Нові фараони стали боятися, щоб ізраїльське плем'я не стало для Єгипту небезпечним, зокрема, щоб під час війни не допомагало ворогам. Ізраїльтян стали примушувати до найтяжчих робіт на будівництві. Єгиптяни їх ненавиділи, а проте кількість нащадків Якова постійно зростала. Один із фараонів наказав убивати кожну новонароджену ізраїльську дитину-хлопчика.

У той час народився в однієї ізраїльської жінки син, і мати цілих три місяці ховала його від убивць. Коли ж стало вже неможливим тримати в таємниці існування дитини, поклала її в добре засмолений кошик і сховала в прибережному очереті над рікою Нілом. Своїй старшій дочці наказала слідкувати за долею немовляти.

Незабаром дочка фараона зі своїми подружками пішла купатися до річки. Дівчата побачили кошик і почули плач

дитини. Царівні жаль стало невинного дитяти. Вона взяла хлопчика, хоч і здогадувалась, що це одне з ізраїльських дітей, призначених на загибель. Сестра хлопчика сказала царівні, що знає жінку, яка зможе малятко годувати. Царівна звеліла цю жінку покликати, а тоді дочка привела матір, яка й стала годувальницею свого синочка. Коли дитя піросло, фараонова дочка взяла його до себе й назвала Мойсеєм, що значить "видобутий із води". Мойсей виховувався в єгипетських школах і оволодів науками, що ними славився тоді Єгипет. Але від матері знав, що він ізраїльтянин, а єгиптяни — то вороги, які знущаються над його народом.

Одного разу Мойсей був свідком того, як єгипетський наглядач бив робітника-єврея. Мойсей убив єгиптянина, а труп закопав у піску. Наступного дня побачив, що два євреї б'ються між собою. Хотів їх помирити, присоромити і сказав;

— Чого б'єш свого брата?

Але бешкетник не схаменувся, а накинувся на Мойсея:

— А хто ж тебе зробив начальником і суддею над нами? Ти, може, схочеш і мене вбити, як убив учора єгиптянина?

Мойсей злякався, щоб про його вчинок не донесли фараонові. Він утік далеко, до країни Мадіам, де жив декілька років. Там він одружився і пас стада овець свого тестя.

Якось зайшов він з отарою далеко в пустелю і раптом побачив терновий кущ, охоплений полум'ям. Проте найдивовижніше, що кущ горів, але не згоряв! Здивований Мойсей наблизився, і раптом з полум'я до нього звернувся Господь. "Я Бог Авраама, Ісака та Якова, — мовив Він. — Я побачив страждання Мого народу в Єгипті й хочу вивести його до чудової землі, призначеної для синів Ізраїлевих. Для цього Я обрав тебе: ти мусиш піти до фараона й просити його відпустити Мій народ". — "Хто я такий, щоб іти до фараона й вести з Єгипту синів Ізраїлевих? — запитав Мойсей.— Ось я прийду й скажу народу: "Бог батьків ваших послав мене до вас». А вони запитають: «Як Його звать?" Що я маю відповідати?" Господь сказав йому: "Відповідай:

"Господь, Бог батьків наших, Бог Авраама, Ісака та Якова послав мене до вас."." Проте

Мойсей вагався, побоючись, що йому буде нелегко заохотити народ на таку важку й небезпечну справу.

Тоді Господь дав Мойсееві ознаку. Він наказав йому кинути на землю палицю. І от, ще й землі не торкнувшись, палиця обернулася на змію! Мойсей перелякався й кинувся тікати. Проте Господь зупинив його й звелів схопити змію за хвіст. І тієї ж миті змія знову стала палицею. "Якщо ця ознака не переконає народ іти за тобою, — сказав Господь, — засунь руку за пазуху". Мойсей послухався, і його рука вкрилася проказою. Мойсей знову поклав руку за пазуху, потім вийняв її — і проказа щезла. "Якщо й тоді народ не послухає тебе, то наברי води з річки, вилий її на землю — і вона зробиться кров'ю", — сказав Господь. Проте Мойсей ніяк не міг зважитись: "Я не зможу переконати людей, бо я недоріка!" — "У тебе є брат Аарон, — сказав Господь. — Він промовлятиме замість тебе, а Я вчитиму вас, що робити".

Вирушив Мойсей додому, взяв дружину й дітей та пішов до Єгипту. Назустріч йому вийшов Аарон, і Мойсей розповів йому про свою розмову з Богом. Удвох вони скликали всіх ізраїльських старших, і Аарон

промовляв до них, а Мойсей показував ознаки. І народ повірив, що Мойсей виконує волю Господа.

(...) Мойсей з Аароном прийшли до фараона та просили відпустити ізраїльтян у пустелю, на відстань трьох днів ходу, щоб там принести жертви своєму Богові. Але фараон їм не повірив. Він думав, що євреї хочуть в такий спосіб звільнитися від тяжких робіт, до яких примушували їх єгиптяни. Тому прогнав Мойсея й Аарона, а своїм наставникам звелів ще жорстокіше поводитися з єврейськими невольниками та збільшити встановлену для них норму виробітку.

Тоді Господь почав спускати кари на фараона та його державу. Кар таких було десять, причому кожна наступна — тяжча, дошкульніша, ніж попередня. Кари були такі:

1. вода в річках та озерах замінилася на кров, а риби погинули;
2. усю країну наповнили жаби у величезній кількості. Вони залазили в будинки та постелі, у посуд зі стравами;
3. з пороку землі утворилася комашня, що заїдала людей та худобу;

4. величезна кількість мух наповнила навколишнє середовище;
5. напав мор на коней, верблюдів, ослів, волів та овець в усьому Єгипті, окрім місцевості, де жили ізраїльтяни;
6. гнійні болячки й чиряки покрили тіло фараона та всіх єгиптян;
7. густий град знищив поля й убив багато людей і тварин;
8. сарана довершила знищення того, що залишилося після граду;
9. настала густа темрява на всій землі Єгипетській, крім тієї частини, де перебували ізраїльтяни;
10. помирали первородні: від первородного сина фараона аж до невільників і тварин.

Під час кожної кари фараон кликав Мойсея, обіцяючи відпустити народ для принесення жертви, але коли за молитвою Мойсея кара минала, не дотримував слова. Аж після останньої кари, коли настав великий крик і плач у всьому Єгипті, бо не було дому, де не лежав би померлий, фараон сам просив Мойсея й Аарона, щоб ізраїльтяни якомога швидше вийшли з Єгипту.

А весь Ізраїль заздалегідь одержав від Бога наказ приготуватися до дороги: напекти ощиків та заколотися молодими ягнятами, не

ламаючи йому костей, і споживати не поспішно, одягнувшись до подорожі. Кров'ю ягняти мав кожен єврей помазати одвірок своєї хати, щоб убезпечити свій дім перед останньою карою, яка впала на єгиптян. Цього ж дня вивів Господь синів Ізраїлю із землі Єгипетської. На заклик Йосипа прибуло їх колись до Єгипту всього 70 чоловік, а тепер, після 430 років, вийшло майже 600 тисяч. Виходячи з Єгипту, вони взяли із собою і кості Йосипа, виконуючи дану предками присягу.

Чи знали втікачі, куди йти? Не знали, але сам Бог показував їм дорогу. Кожен день ішла поперед них хмара у вигляді стовпа, а вночі цей стовп світив, наче вогонь. Так дійшли вже ізраїльтяни до берега Червоного моря.

Фараон пожалкував, що втратив стільки сот невольників. Він зібрав велике військо з бойовими колісницями й погнався за втікачами. Серед євреїв зчинилася паніка. Вони почали кричати:

— Краще б нам було служити єгиптянам, аніж тут загинути!

За наказом Божим Мойсей підняв над морем свою палицю, і води розступилися.

Вибраний народ рушив за Мойсеєм серединою морського дна, а вода стіною стояла праворуч і ліворуч. Люди благополучно перебралися на інший берег.

Єгипетське військо з розгону погналося за ними. Але тоді Мойсей знову підняв палицю — води зійшлися й покрили все військо фараонове. Так воно і згинуло. Перед ізраїльтянами знову появився огнений стовп, освітлюючи їм дорогу.

Харчі, винесені з Єгипту, минулися. Євреї почали нарікати на Мойсея й Аарона:

— Краще нам було померти в землі Єгипетській, де ми сиділи над казанами, наповненими м'ясивом, і мали хліба досхочу. А ви нас вивели, щоб заморити голодом!

Бог звелів Мойсееві розповісти людям, що ввечері їстимуть м'ясо, а вранці наситяться хлібом. І справді, під вечір увесь табір укрили перепелиці, що, стомлені перельотом, легко давалися в руки. А на ранок мандрівники побачили, що всю пустиню вкрив немов грубий сніг. Вони здивовано питали один одного:

— Ман гу? (Що це таке?)

А Мойсей сказав:

Це хліб, який дає вам Господь на поживу. Нехай кожен назбирає, скільки йому треба на цілий день.

Ця небесна пожива мала смак білого хліба з медом і появлялася щоранку протягом шести днів. На шостий день треба було збирати подвійну кількість, бо сьомий день, день відпочинку, треба було святкувати. Від слів "ман гу?" цей хліб, дарунок небесний, стали називати манною. Манна випадала з того часу щодня протягом всіх сорока років, тобто аж поки ізраїльтяни прибули до мети своєї мандрівки.

Небагато часу минуло, як знову вибухло заворушення проти Мойсея. В пустелі не було води, і народ став кричати:

— Дай нам воду, щоб ми напились! Ти вивів нас із Єгипту, щоб ми, й діти наші, і худоба погинули на безводді!

— Що ж я зроблю? — журився Мойсей. — Ще трохи — і вони мене уб'ють камінням...

За Божим наказом він ударив палицею своєю по скелі, і з неї ринула вода в такий кількості, що пили досхочу весь народ і худоба.

Бачите тепер, що Бог є між вами? — спитав
Мойсей.